

Date of document: 25/02/2022
Deliverable version: D5.7, V1.1
Dissemination Level: PU
Author(s): ProjectZero

PU = Public
PP = Restricted to other programme participants (including the Commission Services)
RE = Restricted to a group specified by the consortium (including the Commission Services)
CO = Confidential, only for members of the consortium (including the Commission Services)

Deliverable D5.7

Publications, the awareness campaigns and training program.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785147.

Any dissemination of results in this deliverable reflects only the author's view, and the EU Commission is not responsible for any use, that may be made of the information, it contains.

Document history

Project Acronym	HAPPI
Project Title	Housing Association's Energy Efficiency Process Planning and Investments
Project Coordinator	Torben Esbensen, Coordinator Contact On behalf of ProjectZero te@dem.dk
Project Duration	1 st March 2018 – 28 th February 2022

Deliverable No.	D5.7 Publications, the awareness campaigns and training program		
Diss. Level	Public		
Deliverable Lead	DEM		
Status		Working	
		Verified by other WPs	
	X	Final version	
Due date of deliverable	31.10.2020		
Actual submission date	25.02.2022		
Work Package	WP5 – Energy Strategy, Capacity Building and Dissemination		
WP Lead	NAB		
Contributing beneficiary(ies)	DEM, ProjectZero, EUC		
Date	Version	Person/Partner	Comments
23.02.2022	V1.0	DEM/Malene Wellendorf	1st draft for comments
25.02.2022	V1.1	DEM/Torben Esbensen	Final Version

Publishable Summary

This deliverable D5.7 includes a list of activities and documents prepared for campaigns, seminars and training of tenants in the six participating housing associations in the HAPPI project.

In addition to this list of activities and documents the campaigns, seminars and training are described in details in deliverable *“D5.3 Energy Awareness Campaigns for Communication and Capacity Building among Tenants”*

The documents include news articles, extract of training material, campaigns for Green Ambassadors, information about energy saving measures, information materials to tenants, invitation and documents in relation to four different seminars organized for tenants, invitation to a Vision Day organized as a closing event for the HAPPI project with focus on future activities regarding energy retrofitting measures.

A clear graphic identity for the HAPPI project was developed as start of the project to be visible with clear logos and colors.

HAPPI has been mentioned a lot in the local and regional media with a very positive approach.

This has resulted in great interest for the project from other housing associations in Denmark and abroad.

This deliverable D5.7 is written in Danish language, because HAPPI is a project solely with Danish partners, and the main target group for D5.7 is Danish housing associations.

Table of Contents

Publikationer.....	5
Kursusmateriale – Medarbejdere	7
Materiale – Grønne Ambassadører	8
Materiale – Temaaftener	13
Øvrigt trykt materiale	14
Visionsdag.....	17

Table of Figures

1 - Oversigt over nyhedsartikler på www.go-happi.dk	5
2 - SALUS Instagram; SAB, GAB og Danbo / NAB Facebook.....	6
3 - ProjectZero nyhedsbrev, ZEROnyt	6
4 - Uddrag af kursusmateriale	7
5 - Rekruttering af grønne ambassadører (plakater og invitationer)	8
6 - Uddrag af energisparefolder (A5, 12 sider)	9
7 - Postkort til grønne ambassadører	10
8 - Folder rundsendt til beboere sammen med invitation til temaaftener	10
9 - Stickers til grønne ambassadørers postkasser, samt badges	11
10 - 2-pager med gode klimavaner	11
11 - Folder om temaaftener (trykt som både A5-folder og plakat)	13
12 - Folder udgivet ifm. temaaften om elbiler.....	15
13 - Diplomer for udarbejdelse af energi- og bæredygtighedsstrategier	16
14 - Invitation til visionsdag	17
15 - Indblik i boligforeningernes visioner	17

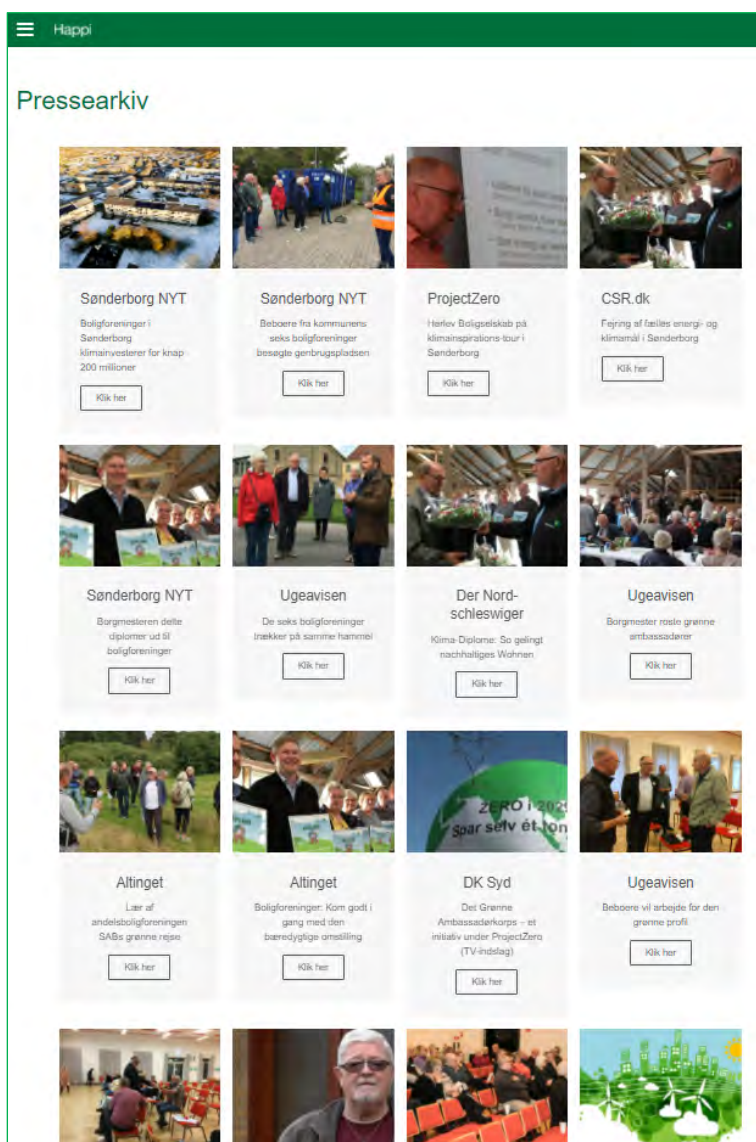
Publikationer

HAPPI-projektet er blevet mødt med meget positiv omtale i medierne, både ift. de ambitiøse målsætninger indenfor energirenoveringer og bæredygtighed, men også ift. fokus på inddragelse af både beboere og medarbejdere. Den brede mediedækning har medført et stort kendskab til projektet i Danmark, men også udenfor Danmarks grænser. Særligt har andre kommuner og boligorganisationer haft interesse i at følge med i projektets udvikling.

På projektets hjemmeside findes en oversigt over de nyhedsartikler, som er udgivet om projektet.

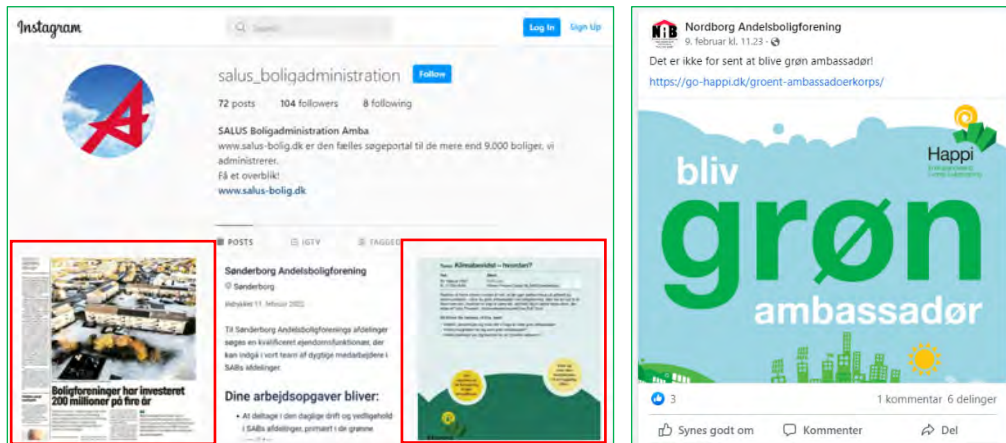
[se Figur 1 - Oversigt over nyhedsartikler på www.go-happi.dk]

<https://go-happi.dk/pressearkiv/>

1 - Oversigt over nyhedsartikler på www.go-happi.dk

De boligforeninger, som er med i projektet, har desuden anvendt hjemmeside, intranet, Facebook og Instagram for udbredelse af kendskabet til projektet generelt, herunder rekrutteringer af grønne ambassadører og nyheder om igangværende initiativer.

2 - SALUS Instagram; SAB, GAB og Danbo / NAB Facebook

HAPPI-projektet er helt i tråd med ProjectZero-visionen for 2029, og alle nyheder, arrangementer og initiativer er bredt annonceret på ProjectZeros hjemmeside samt sendt ud med ProjectZeros nyhedsbrev, der har 3075 abonnenter.

<https://www.projectzero.dk/>

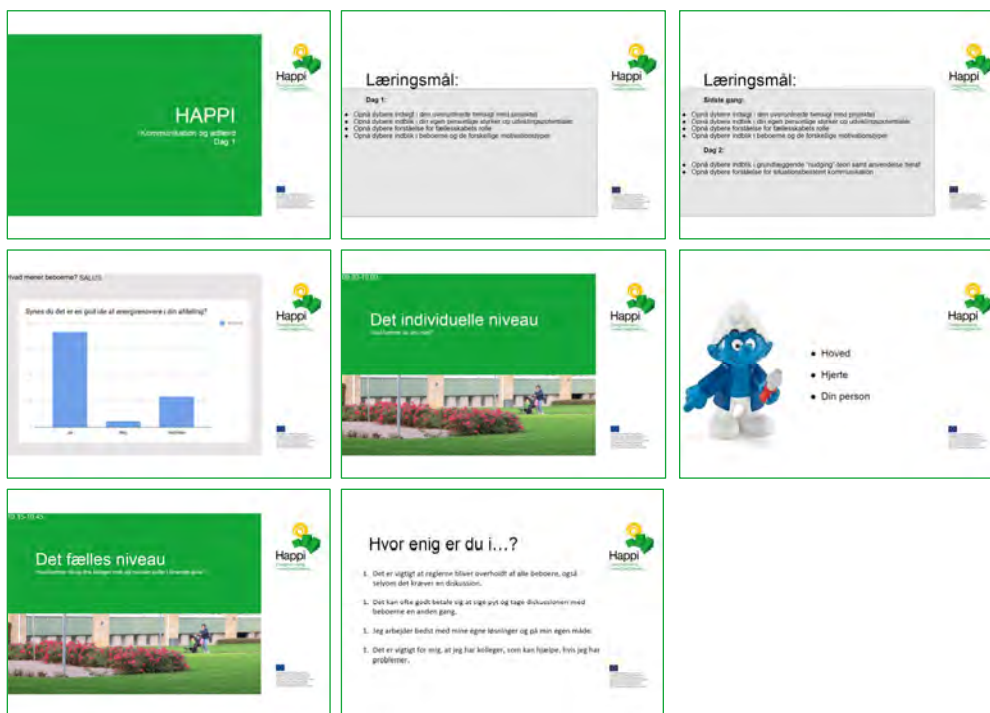

3 - ProjectZero nyhedsbrev, ZEROnyt

Kursusmateriale – Medarbejdere

Kursusmaterialet udviklet til træningsseancer for medarbejdere er skalerbart, og det er opbygget således, at det kan anvendes af ejendomsfunktionærer og øvrige medarbejdere i større eller mindre boligselskaber, der ønsker at arbejde med energi- og klimavejledning. Fokus har været rettet mod deltagere, der til dagligt kommunikerer og samarbejder med beboere ifm. eksempelvis energi-/klimarenovering og drift i og omkring ejendomme.

Der henvises i øvrigt til ”D5.4 Educational employee training program adapted to housing associations” for supplerende informationer om materialet.

4 - Uddrag af kursusmateriale

Materiale – Grønne Ambassadører

Særligt ift. de grønne ambassadører, har det haft en god effekt, at projektet helt fra start har haft en tydelig visuel identitet, som har været genkendelig for beboere og medarbejdere. Alt materiale udarbejdet til de grønne ambassadører har haft det samme grafiske udtryk, hvorfor flere og flere beboere med tiden hurtigt har kunnet identificere budskabet.

Til de grønne ambassadører er udarbejdet invitationer, plakater, badges, stickers, inspirationsmateriale, postkort samt undervisningsmateriale og -skabeloner.

bliv grøn ambassadør

Happi
Energirenovering
i vores boligforening

Bliv grøn ambassadør styrker du dit netværk i boligforeningen og får samtidig gode oplevelser.

Bliv grøn ambassadør er du med til at inspirere og motivere dine medboere til grønnere handlinger og en mere bæredygtig hverdag.

Bæredygtig bidrager du til at Bønderbo-området bliver CO₂-neutralt i 2029.

Kontakt dit afdelingskontor for mere information **sæst den 2. oktober 2020**
– eller læs mere på: www.go-happi.dk

S A B NIB Nordborg Andelsboligforening www.nabodg.dk 42st BOLIGSELSKABET DANBO Gråsten Andelsboligforening sbbo

THIS PROJECT HAS RECEIVED FUNDING FROM THE EUROPEAN UNION'S HORIZON 2020 RESEARCH AND INNOVATION PROGRAMME UNDER GRANT AGREEMENT NO 785147. DISSEMINATION OF RESULTS IN THIS DELIVERABLE REFLECTS ONLY THE AUTHOR'S VIEW, AND THE EU COMMISSION IS NOT RESPONSIBLE FOR ANY USE, THAT MAY BE MADE OF THE INFORMATION, IT CONTAINS.

DEM ProjectZero

5 - Rekruttering af grønne ambassadører (plakater og invitationer)

Små ændringer – store forskelle*:

- 1 Skift dine lyspærer til sparepærer eller LED pærer og reducer dit el-forbrug med op til 80%.
- 2 Sluk for de el-artikler (PC, TV, Router, Radio, m.m.), som du ikke bruger og sluk for standby-strømmen. Det kan spare meget på dit el-forbrug.
- 3 Brug tæresnoren i stedet for tørretumbleren, det skåner tøjet, og sparer på el-regningen.
- 4 Lav mad med omtanke. Brug ilget og kog ved lavere blus – Lav mad med kort tilberedningstid – lav nok, så det kan bruges dagen efter – to mad op i køleskabet.

- 5 Sluk for vandhanen, mens du bærer tønder. Fyld hellere et krus med vand. Det giver kun ca. 2 til vandforbrug.
- 6 Der kan spares på vandforbruget ved at montere en vandbegrenser / spareperletor til dine armaturer.
- 7 Et brusbad behøver ikke tage mere end max 5 min, og det giver store besparelser på dit vandforbrug.

Ideenbank

De gode idéer: Opret en fælles idekasse, som beboerne løbende kan smide sedler med gode idéer i.

Fokus: Visualiser forskellige temaer/emner i form af plakater og klistermærker, der skaber opmærksomhed, f.eks. energiepareplakater eller plakater om affaldssortering.

Blikfang: Led beboerne i en mere bæredygtig retning med klistermærker/plakater, flys der "viser vejen".

Hold motivationen: Iværksæt små konkurrencer blandt beboerne.

Tema-uger: Afhold lemsuger løbende, med fokus på f.eks. affaldssortering, mindre madspild, "Vi cykler" eller "Sluk lys".

Nedbring energiforbrug: Giv beboerne mulighed for at låne et SparOmeter og få hjælp til registrering af energiforbrug.

Skriv selv flere idéer her:

Har du lyst til at være grøn ambassadør, er der hjælp at hente i din boligforening. Din repræsentant for boligforeningen, kan fortælle mere om hvordan du kommer i gang.

Min repræsentant for boligforeningen:

Navn: _____

Email: _____

Grønne ambassadører er med til at gøre en forskel fordi de bl.a.:

- Hjælper med at formidle budskaber omkring energigtig og klimavenlig adfærd i boligforeningen
- Observere og registrere god og dårlig omgældslethed i bygningerne
- Hjælper med at skrive nyheder og sparilpe til Intranet (og eventuelt Facebook)
- Informerer om nye og energigtig/klimavenlige tiltag i boligforeninger og vidseformidler disse
- Hjælper med at planlægge aktiviteter og events
- Deltager i erfaringsudveksling, kompetencedage, klimakampagner og energispare-ovnings

Grønne ambassadører giver inspiration og praktisk engagement i det daglige – og du er velkommen på holdet!

Dette betyder i praksis, at du vil få mulighed for at præge den grønne omstilling i din boligforening og dermed i Sønderborg Kommune, samtidig med at du vil få nye relationer og gode oplevelser som en del af et større netværk.

Et bæredygtigt forskningsprojekt på Københavns Universitet har undersøgt 600 beboere fra danske i og uden for grønne ballekskaber. Forskerne finder blandt andet, at medlemmerne har et til at blive mere klimavenlige, jo længere de er med i et grønt ballekskab.

Boligforeningernes grønne ambassadørkorps skal i fællesskab være med til at sikre:

- Lokal forankring og ejerskab
- Lokal troværdighed
- At vigtig viden deles med medbeboere
- At energi og bæredygtighed læges med på dagsordenen ved alle beboermøder
- At beboerne kan se personlige fordele ved en bæredygtig adfærd

*Kilde: Københavns Universitet (https://ghm.ku.dk/vid_og_undervisning/2022/gruenerke-ballekskaber)

6 - Uddrag af energisparefolder (A5, 12 sider)

---

7 - Postkort til grønne ambassadører

Bliv en del af fællesskabet

Er du interesseret i at være en aktiv del af EU-HAPPI-projektet og/eller grøn ambassadør i din boligforening, så kontakt din boligforeningsrepræsentant.

Som grøn ambassadør gør du en forskel fordi du ...

- Hjælper med at formidle budskaber omkring energigrigtig og klimavenlig adfærd i boligforeningen
- Observerer og registrerer god og dårlig energiløst i bygningerne
- Hjælper med at skrive nyheder og sparetips til intranet (og eventuelt Facebook)
- Informeres om nye og energigrigtige/klimavenlige tiltag i boligforeningen og viderefremidler disse
- Hjælper med at planlægge aktiviteter og events
- Deltager i erfaringsudveksling, kompetencedage, klimakampagner og energispare-events

www.go-happi.dk

BOLIGFORENINGEN DANBO post@danbo-bolig.dk 74 46 17 18	SØBO info@sobo.dk 74 43 05 40	natur@mail-boelig.dk 73 46 66 00	Gråsten
FAE saks@fae-boelig.dk 73 49 99 00	42^d post@42.dk 74 42 87 86	sos@nabobolig.dk 74 45 06 14	NAB nab@nabobolig.dk

The project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme (European Research Council ERC) under the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme (European research and training programme 2014-2018) under grant agreement No. 849-785147

8 - Folder rundsendt til beboere sammen med invitation til temaaftener

9 - Stickers til grønne ambassadørers postkasser, samt badges

GODE KLIMAVANER

1 Undgå transportmidler, der udleder CO₂

☞ Det skal du gøre:

- Cykle eller gå til dine destinationer
- Brug offentlig transport, hvis du skal længere væk
- Undgå eller minimere kørsel i benzin-/dieselbil
- Undgå eller minimere flyrejser

2 Spis klimavenligt

☞ Det skal du gøre:

- Undgå eller minimere at spise kød (småt men godt)
- Køb lokale og/eller danske råvarer i sæson
- Skær ned på animalske produkter
- Undgå forarbejdede fødevarer som dåsemad og færdigrøtter – lav selv mad
- Køb kun den mængde mad, du skal bruge (undgå madspild)

3 Minimer dit energiforbrug derhjemme

☞ Det skal du gøre:

- Slukke apparater og opladere, du ikke bruger – de må heller ikke stå på standby
- Tag mere tøj på i stedet for at skruer op for varmen eller tænde brændeovnen (18-21 grader) I hver grad du spare reducerer du varme regningen med ca. 5 %
- Brusebad på maksimalt tre minutter (temperatur så lav som mulig)
- Skift til sparebuser og pilator på vandhane
- Fyld opvaskemaskinen helt op
- Vask tøj, når det er nødvendigt – se og duft om tøjet kan 'luftvaskes' (Vask ved lav temperatur)
- Undgå tørretumbler (ønsker du bløde håndklæder, 5 min i tørretumbler gøre det)

4 Producer ikke unødvendigt affald

☞ Det skal du gøre:

- Brug ikke plastikposer – hverken til indkøb eller mad
- Brug ikke engangsservice

GODE KLIMAVANER

5 Klæd dig klimavenligt

☞ Det skal du gøre:

- Brug det, du allerede har i skabet
- Anskaf dig nyt tøj med et bytte eller køb fra genbrugsbutikker
- Gå på, der er gået i stykker
- Køb i genbrug eller på salgssider med brugte varer

7 Minimer dit forbrug

☞ Det skal du gøre:

- Køb ting, du har brug for. Det skal være 'need to have' og ikke bare 'nice to have'
- Køb en el-dåse, du har brug for, selvom der er to på tilbud
- Køb ting, du kun bruger længe (så køber efter mood og trends)
- Køb produkter med reparation, så de kan repareres
- Køb i genbrug eller på salgssider med brugte varer
- Køb kun noget, medmindre du har forsat at lene eller bytte dig frem til det

8 Minimer dit dataforbrug

☞ Det skal du gøre:

- Overvej ikke videoer, film og bøger
- Se kun indhold i dinns TV (fra streaming eller tv-budsjer)
- Ikke at gøre online-spil
- Mød og computer kun at sende nødvendige videoer
- Tå automatisk vassertørring fra på dine e-mail medier

9 Prioriter deling og genbrug

☞ Det skal du gøre:

- Køb kun noget, medmindre du har forsat at lene eller bytte dig frem til det
- Køb privat i genbrug eller på salgssider med brugte varer
- Aflever dit eget afslagne tøj, elektronik og andet til genbrug – og dermed give det nyt liv
- Tænk over, om du kan dele et køb med for eksempel en ven

10 Inspirer andre til en mere CO₂-neutral hverdag

☞ Det skal du gøre:

- Lav mindst en artikel om klimaforandringerne dagligt
- Til om dine vaner ændrer med botaller, venner eller familie
- Følg et ansvarligt forbrug og fortal om det

10 - 2-pager med gode klimavaner

INVITATION
Energi, bæredygtighed og vild natur for grønne ambassadører

Center For Værdensnål
The Environmental Institute

Happi
Energirenovering
i vores boligforening

TIDSPUNKT: Torsdag
d. 20. aug. 2021, kl. 16.00-19.00

ADRESSE: Løkkedgård,
Vestermærk 9, 6400 Sønderborg
(Kær Vestermærk)

HUSK: Gode sko til at gå på naturklippede stier (ca. 1,5 km med stop undervejs)

OBS: Tilmeldingen er bindende, og foregår ved henvendelse til din repræsentant for boligforeningen senest fredag den 20. august.

Vi inviterer nu alle HAPPIs grønne ambassadører til et spændende arrangement med fokus på naturen og bæredygtigheden i Sønderborgområdet.

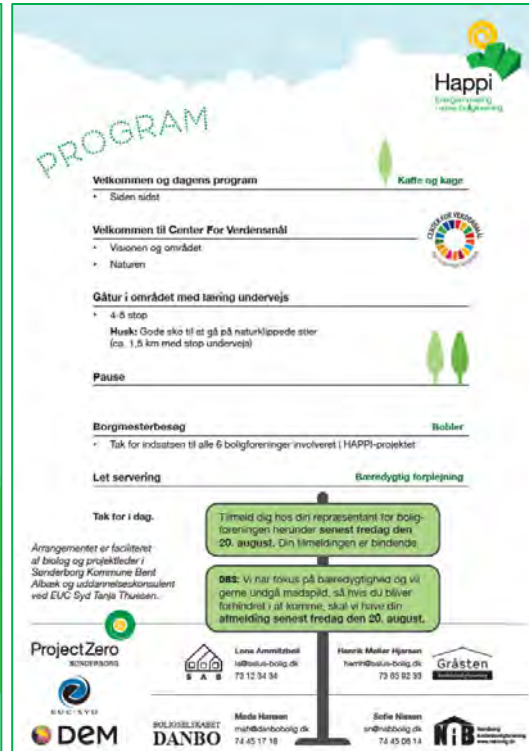
Kom og vær med!

Arrangementet er gratis, og byder på spændende læring om vilde natur, naturforvaltning på Kær Vestermærk, bæredygtig forplejning og indlag ved Borgmesteren!

Eventforret for dig som er grøn ambassadør i NAB, SAB, GAB eller Danbo, og som tidligere har deltaget i ambassadørkursuset fra EUC Syd

www.op-happi.dk

ProjectZero
SAB
NAB
BOLIGFORENINGEN
DANBO
Gråsten
Sønderborg
EUC SYD

PROGRAM

Velkommen og dagens program *Kaffe og kage*

- Sidst sidst

Velkommen til Center For Værdensnål *Center For Værdensnål*

- Visionen og området
- Naturen

Gåtur i området med læring undervejs

- 4-5 stop
- Husk:** Gode sko til at gå på naturklippede stier (ca. 1,5 km med stop undervejs)

Pause *Grønne træer*

Borgmesterbesøg *Borger*

- Tak for indsatzen til alle 6 boligforeninger involveret i HAPPI-projektet

Let servering *Bæredygtig forplejning*

Tak for i dag.

Tilmeld dig hos din repræsentant for boligforeningen herunder senest fredag den 20. august. Din tilmelding er bindende.

OBS: Vi har fokus på bæredygtighed og vil gerne undgå madspild, så hvis du bliver forhøret i at komme, skal vi have din afmelding senest fredag den 20. august.

Arrangementet er faciliteret af biolog og projektleder i Sønderborg Kommune Bent Alsbæk og udstansningskonsulent ved EUC Syd Tanja Thiesen.

ProjectZero Sønderborg
Lene Ammitzbøll
le@p0-bolig.dk
72 12 34 35

SAB
Henrik Møller Hjørnsen
hm@sab-bolig.dk
72 92 92 93

Gråsten

DEM
Mads Høsten
mh@dem-bolig.dk
72 45 17 18

DANBO
Sofie Nielsen
sn@danbo-bolig.dk
72 45 08 14

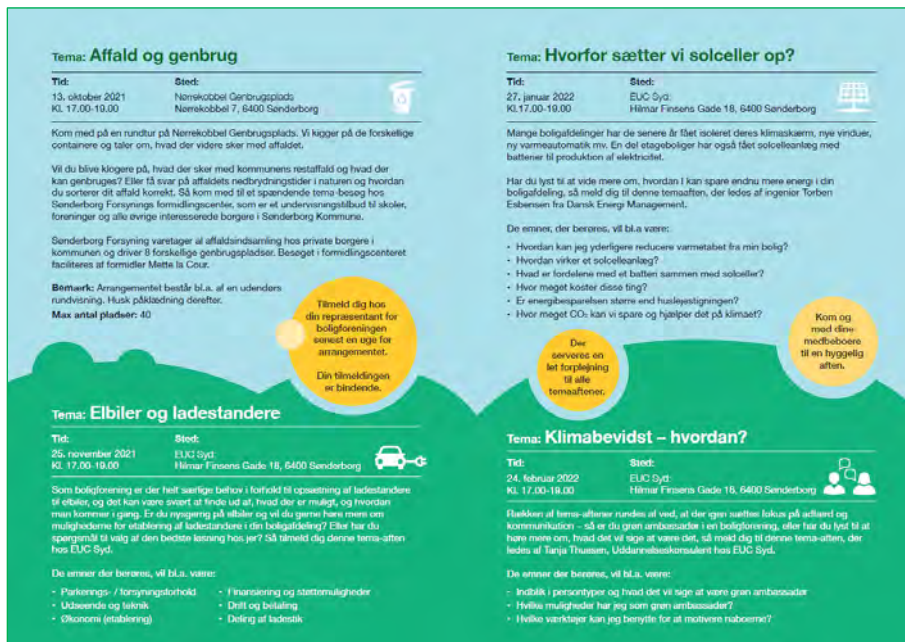
NAB

11 - Invitation og program til ambassadørenevent

Materiale – Temaaftener

Der er afholdt 4 temaaftener under emnerne ”Affald og genbrug”, ”Elbiler og ladestandere”, ”Hvorfor sætter vi solceller op?” og ”Klimabevidst – hvordan?”

Tema: Affald og genbrug
Tid: 13. oktober 2021, Kl. 17.00-19.00
Sted: Nørrekøbel Genbrugsplads, Nørrekøbel 7, 6400 Sønderborg
 Kom med på en rundtur på Nørrekøbel Genbrugsplads. Vi kigger på de forskellige containere og taler om, hvad der videre sker med affaldet.
 Vi du blive klogere på, hvad der sker med kommunens restaffald og hvad der kan genbruges? Eller få svar på affaldets nedbrydningsstider i naturen og hvordan du sorterer dit affald korrekt. Så kom med til et spændende tema-besøg hos Sønderborg Forsynings formidlingscenter, som er et undervisnings tilbud til skoler, foreninger og alle øvrige interesserede borgere i Sønderborg Kommune.
 Sønderborg Forsyning varetager al affaldsindsamling hos private borgere i kommunen og driver 8 forskellige genbrugspladser. Besøget i formidlingscenteret faciliteres af formidler Mette la Cour.
Bemærk: Arrangementet består bl.a. af en udenørs rundvisning. Husk påklædning derefter.
Max antal pladser: 40
 Tilmeld dig hos din repræsentant for boligforeningen senest en uge før arrangementet.
 Din tilmelding ses blinkende.

Tema: Hvorfor sætter vi solceller op?
Tid: 27. januar 2022, Kl. 17.00-19.00
Sted: EUC Syd, Hålmær Finsevej Gade 18, 6400 Sønderborg
 Mange boligafdelinger har de senere år fået sikret deres klimaskærm, nye vinduer, ny varmeautomatik mv. En del etageboliger har også fået solcelleanlæg med batterier til produktion af elektricitet.
 Har du lyst til at vide mere om, hvordan I kan spare endnu mere energi i din boligafdeling, så meld dig til denne temaaften, der ledes af ingeniør Torben Esbensen fra Dansk Energi Management.
 De emner, der berøres, vil bl.a. være:
 - Hvordan kan jeg yderligere reducere varmetabet fra min bolig?
 - Hvordan virker et solcelleanlæg?
 - Hvad er fordelene med et batten sammen med solceller?
 - Hvor meget koster disse ting?
 - Er energibesparelsen større end huslejestigningen?
 - Hvor meget CO₂ kan vi spare og hjælpe det på klimabel?
 Kom og med slemmedboerne til en hyggelig aften.
 Der serveres en let forplejning til alle temaaftener.

Tema: Elbiler og ladestandere
Tid: 25. november 2021, Kl. 17.00-19.00
Sted: EUC Syd, Hålmær Finsevej Gade 18, 6400 Sønderborg
 Som boligforening er der helt særlige behov i forhold til opstilling af ladestandere til elbiler, og det kan være svært at finde ud af, hvad der er muligt, og hvordan man kommer i gang. Er du nysgerrig på elbiler og vil du gøre mere men om mulighederne for etablering af ladestandere i din boligafdeling? Eller har du spørgsmål til valg af den bedste løsning hos jer? Så tilmeld dig denne tema-aften hos EUC Syd.
 De emner der berøres, vil bl.a. være:
 - Parkerings- / forsyningsforhold
 - Udbøende og teknik
 - Økonomi (etablering)
 - Finansiering og støtte muligheder
 - Drift og betaling
 - Deling af ladestik

Tema: Klimabevidst – hvordan?
Tid: 24. februar 2022, Kl. 17.00-19.00
Sted: EUC Syd, Hålmær Finsevej Gade 18, 6400 Sønderborg
 Flækken af tema-aftener rundes af ved, at der igen sættes fokus på aktion og kommunikation – så er du grøn ambassadør i en boligforening, eller har du lyst til at gøre mere som husd det vil sige at være det, så meld dig til denne tema-aften, der ledes af Tanja Thomsen, Uddannelseskonsulent hos EUC Syd.
 De emner der berøres, vil bl.a. være:
 - Indblik i persontyper og hvad det vil sige at være grøn ambassadør
 - Hvilke muligheder har jeg som grøn ambassadør?
 - Hvilke værktøjer kan jeg benytte for at motivere naboejerne?

12 - Folder om temaaftener (trykt som både A5-folder og plakat)

Link til artikel om temaaften om Affald og genbrug:

<https://www.projectzero.dk/artikler/2021/oktober/alt-kan-genanvendes-n%c3%a6sten-da>

Link til artikel om temaaften om Elbiler og ladestandere:

<https://www.projectzero.dk/artikler/2021/december/elbiler-er-fremtidens-transportform>

Link til artikel om temaaften om Solceller:

<https://www.projectzero.dk/artikler/2022/februar/2270-almene-boliger-i-s%c3%b8nderborg-omr%c3%a5det-f%c3%a5r-str%c3%b8m-fra-solceller>

Øvrigt trykt materiale

Snart flytter Happi ind hos din nabo - og hos dig

Happi energirenovering af din bolig

Kan el-regningen gøres mindre og grønnere?

Kan vi finde smartere måder at holde varmen på?

Der er ingen grund til at blive grøn i hovedet...

Happi er et trådt EU-finansieret projekt, der skal forberede energirenovering i Sønderborgs seks boligforeninger:

13 - Uddrag af opstartsfolder

Elbiler
Det klimavenlige valg

Happi
Energirenovering
i vores boligforening

www.go-happi.dk

ProjectZero
Sønderborg

42° BOLIGSELSKABET DANBO Gråsten SO10

Elbiler i boligforeninger er en god idé

De seks boligforeninger i HAPPI-projektet er allerede godt i gang med renoveringer, der understøtter en mere bæredygtig bygningsdrift, med både energibesparende tiltag og etablering af solceller.

Næste skridt er derfor at tilvalge initiativer, der rækker udenfor energiforbruget i bygningerne.

Med et øget fokus på el- og hybridbiler, samt en målstræning om, at der skal være minimum 775.000 grønne biler i Danmark i 2030*, er det vigtigt at skabe gode rammer for erhvervelse af elbiler, og sørge for at der allerede nu er ledestander til rådighed i boligforeningerne.

I processen mod den rette løsning, vil der være mange spørgsmål af betydning, og mange individuelle ønsker der skal imødekommes. Derfor er det vigtigt at i som boligforening får skabt enighed om, hvilken strategi der er den rette for jer – en god ladeinfrastruktur er en investering på niveau med fibernet, legepladser og fællesfaciliteter etc.

Elbilen udleder mindre CO₂

En elbil udrytter energien langt bedre end en konventionel bil[†]. Faktisk bruger en elbil mere end 80 procent af den energi, der puttes i batteriet, til fremdrift. Knap 20 procent går til spilde. I en benzín- eller dieselmotor er forholdet direkte omvendt. Her er det kun 20 procent af den energi, der fyldes i tanken, der rent faktisk udnyttes til at få bilen til at køre. Resten går tabt i friktion m.m.

*Fra Energinet. Den grønne politik nr. 4-12 2020. [†]www.energinet.dk/biler-og-busser-for-klimaet/

Elbiler udleder lidt over halvt så meget CO₂ pr. kørt kilometer, som en gennemsnitlig benzínbil. CO₂-udledningen varierer afhængigt af bilen, hvor store biler generelt udleder mere CO₂ end små. Driftsudgifterne til en elbil er ca. 60 øre billigere pr. kørt kilometer end til en benzínbil, grundet billigere priser på el ft. benzín samt lavere serviceomkostninger generelt.

Går du med overvejelser om at anskaffe dig en elbil?

Flere og flere danskere overvejer at købe en elbil, når den gamle bil skal skiftes ud.

Kørselsmønster og ledemuligheder er de to vigtigste faktorer, der spiller ind, når du skal afgøre, om en elbil er det rette valg for dig.

For den enkelte bilist, vil der være en lang række fordele og for nogle vil der også være ulemper forbundet med at køre elbil. Fordele og ulemper kan typisk kategoriseres indenfor kategorierne miljø, økonomi og komfort. Hvilke kategorier er de vigtigste for dig?

TILSKUD TIL LADESTANDERE

Der er mulighed for at ansøge om tilskud til etablering af ledestander i fælles parkeringsarealer tilhørende almene boligforeningsskudstøttere.

Ansøgningsfristen for i år er 30.11.2021

I den grønne transportude, mdt en pulje på 50 mio. kr., som Bolig- og Planstyrelsen administrerer. Denne pulje er orienteret mod finansiering af ledestander i boligforeninger.

www.bpsf.dk/tilskud-til-ladestander

Hvordan kommer i som boligforening godt fra start?

Der vil være mange spørgsmål der skal afklares, inden opsætning af ledestander kan sættes i værk. Løsningsmulighederne kan være forskellige, og den bedste løsning er ikke nødvendigvis den samme i alle boligforeninger/-afdelinger. Administrationen i din boligforening kan oplyse om, hvilke muligheder der findes.

www.go-happi.dk

Det er bl.a. vigtigt at afklare følgende:

- Må man opsætte sin egen ledestander?
- Hvem må benytte de ledestander der sættes op?
- Hvad skal det koste at lade og hvordan afregnes beløbet?
- Hvor skal ledestanderne placeres og hvor mange?
- Hvilke udgifter er inkluderet ved abonnement?
- Hvem skal montere og vedligeholde systemet?

Er du i tvivl om, hvilke muligheder der er i din boligforening, kan du rette henvendelse til din repræsentant for boligforeningen.

Erhvervelse af elbiler bidrager til opfyldelse af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling

11 Bæredygtig energi 12 Bæredygtig byer og samhørighed 13 Bæredygtig konsumtion og produktion

Erhvervelse af elbiler bidrager til opfyldelse af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling

European Union Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785147

DEM

14 - Folder udgivet ifm. temaaften om elbiler

15 - Diplomer for udarbejdelse af energi- og bæredygtighedsstrategier

Visionsdag

I forbindelse med afrunding af HAPPI-projektet har forretningsførere, ledende teknisk personale, personale involveret i grønne ambassadører og hovedbestyrelser været inviteret til en fælles visionsdag med fokus på kommende indsatsområder indenfor energirenovering af boliger.

Visionsdag
for Sønderborg-områdets 6 boligforeninger

1. februar 2022
KL. 16.00-19.30

16:00 Velkomst
Indledning v. Borgmester Erik Lauritzen
Bilagshaver klubbet i HAPPI v. Torkel Eidegaard, DSM og Mikala Weilandorf, DKM

16:30 Bæltbrødsforretning
I den demokatiske proces: Inspirationsoplæg v. Rikke Larsen, SL

17:00 Fælleskøber med fokus på mål
Inspirationsoplæg v. Stefan Westergaard, ALP&O i Odense

17:30 Klimaplan fremover i Sønderborg-området
v. Anne Brandrup, ProjectZero

18:00 Workshop - del 1
Hvordan bestemmer vi indsatser efter HAPPI-afslutning?
Hvælge indsatsområder / vover strategiske beslutninger?
Hvordan vil vi fortsat involvere vores beboere i den grønne omstilling?

18:45 Middag
Workshop - del 2
Formulering af Workshop

19:30 Opsamling og afslutning

Visionsdagen er for fremtidsrettede, energifaglige, rådgivere m. fl. Arrangementet afholdes i samarbejde med og på initiativ af Danbo. Det er gratis og mandtåll og fremføring af gløge. Comepass.

www.go-happi.dk

42° DANBO

ProjectZero

www.go-happi.dk

Sønderborg

Reserver datoen

1. FEBRUAR 2022
KL. 16.00

Happi
Energirenovering i vores boligforening

ProjectZero

www.go-happi.dk

Sønderborg

16 - Invitation til visionsdag

42°

BOLIGFORENINGENS VISIONER

DANBO

Biodiversitet = Indragsløb, renovering • Synliggørelse, forbrug • Energioplysningsprojekter • Læstændere

Græsten

Solceller • Varmepumpe • Renovering / isolering • vindbrus • div. • Søge tilskud (høvelingspulje) • Li-stændere

Grønt

Fjernvarme • Biodiversitet og grønne områder
• Grønne ambassadører som drivkraft, kommunikation til beboers mm. • Li-læstændere, en strategi
• Økologisk hvedeudvalgt v. 2 • Fortsat involvering af beboere via de grønne ambassadører

SAB

Eneri-rapporter = Læstændere • Røse for tiltag
• Grønne ambassadører • Synliggørelse af besparelser

ProjectZero

Sønderborg

Happi
Energirenovering i vores boligforening

17 - Indblik i boligforeningernes visioner

